

TRACE

**Traditional Children's Stories for a common
Future**

Redovnik i lasica

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Sljedećeg dana kralj Dabšelim zapovijedi Bidpaiju da mu ispriča priču o čovjeku koji je pokazivao previše žurbe i naglosti u svojem ponašanju ne posvećujući niti jedne misli mogućim posljedicama, a filozof započne na sljedeći način:

Čovjek koji ni na trenutak ne zastane kako bi provjerio opasnost zbog nepromišljene odluke i ubrao plod promišljenog i opreznog oklijevanja u stvari kojom se bavi, moći će se pokajati za svoju ludost tek kada bude prekasno. Dao je primjer vjerskog čovjeka koji je usmrtio lasicu ni ne znajući da je ubio svojeg dobročinitelja. „Kako se to dogodilo?“ upitao je vladar.]

Postoji priča, nastavio je filozof, o vjerskom čovjeku koji je živio u zemlji Georgiani. Imao je ženu kojoj je bio privržen, i s kojom je dugi niz godina bio u braku, iako bez nade da će imati obitelj. Napokon, kada je izgubljena skoro svaka nada, njegova je žena iznenada zatrudnjela i muž je u sretnom zanosu zahvalio sudbini na darežljivosti i molio nebo da mu da sina i to je rekao svojoj ženi. „Raduj se sa mnom, jer sam siguran da ćemo dobiti sina, koji će biti utjeha i radost naših života i za čije obrazovanje i poučavanje nećemo štedjeti truda ni novca.“ No žena je kudila muža što se bavi predviđanjem budućnosti, o kojoj ne može ništa znati i podsjetila ga što se dogodilo vjerskom čovjeku koji je prolio med i ulje na svoju glavu te po želji svojeg muža ispričala ovu bajku.

Vjerski čovjek je svaki dan dobio od trgovca određenu količinu ulja i meda i kada bi pojeo koliko je htio, ostatak bi stavio u ćup koji je objesio u kutu sobe u nadi da će ga jednog dana napuniti. I dok se jednog dana odmarao na kauču sa štapom u ruci, a iznad glave mu je visio ćup, razmišljao je o visokoj cijeni ulja i meda pa reče sam sebi: „Prodat ću sadržaj ovog ćupa i s novcem koji dobijem kupiti deset ovaca, koje će svakih pet mjeseci dati mlado, a i jarići će s vremenom imati svoje mlade pa neće proći puno vremena i imat ću veliko stado.“ Nastavio je s ovom računicom i shvatio da će na taj način za dvije godine imati više od četiri stotine koza. „Nakon toga kupit ću“ reče on, „stotinu crnih goveda, bika ili kravu za svake četiri ovce; nakon toga ću kupiti zemlju i unajmiti radnike da ju oru sa životinjama i obrade, pa ću tako za pet godina sigurno prikupiti veliko bogatstvo od prodaje mlijeka koje će dati krave, kao i od usjeva s moje zemlje. Moj će sljedeći posao biti gradnja veličanstvene kuće u kojoj ću zaposliti velik broj slugu, muških i ženskih, a kada moje kućanstvo bude završeno, oženit ću se s najljepšom ženom koju uspijem pronaći. Ona će s

vremenom postati majka i dati mi nasljednika za moje imanje, koji će kako bude rastao dobiti najbolje učitelje koji se mogu pronaći. Ako bude u obrazovanju napredovao prema mojim razumnim očekivanjima, bit ću i više nego dovoljno nagrađen za svu muku i trošak koje sam mu posvetio; ali ako me on, nasuprot tome, razočara, štap koji držim u ruci bit će instrument kojim će on osjetiti nezadovoljstvo pravedno uvrijeđenog roditelja.“ Izgovorivši to, naglo podigne ruku u kojoj je držao štap prema ćupu i razbije ga, a sadržaj se prolije na njegovu glavu i lice. „Vidiš dakle“ zaključila žena, „ova priča pokazuje kako je neprikladno u nezgodan čas govoriti o nečemu, čiji nam je sretan ili nesretan ishod podjednako nepoznat.“ Vjerski čovjek prizna da ga je žena s pravom prekorila.

Konačno je njegova žena rodila lijepog dječaka na veliko veselje svojeg oca i nakon nekoliko dana, kada je došlo vrijeme da žena prođe obrede nakon poroda, kako joj nalaže njezina vjera, rekla je mužu: „Ostani s djetetom dok odem u kupke, a nakon toga ću se vratiti.“ I tako je ostavila muža i dječaka i otišla u kupke. Netom je izašla iz kuće, došao je kraljev glasnik s porukom da kralj zahtijeva da vjerski čovjek dođe na sud. Nije mogao naći nikoga da mu pričuva sina, osim pitome lasice koju je uhvatio kada je bila jako mlada i odgojio ju te ju je volio kao da je njegovo vlastito dijete. I tako je otac ostavio lasicu sa svojim sinom, zatvorio kućna vrata i pošao za glasnikom. Ubrzo potom iz rupe u sobi izađe zmija i približi se djetetu, a čim je lasica ugledala zmiyu skočila je na nju, ubila ju i rastrgala na komadiće. Na njušci su joj ostali tragovi krvi. Kada se vjerski čovjek vratio, lasica mu je prišla čim je otvorio vrata, kao da mu želi ispričati što je učinila. No kada je otac ugledao tragove krvi na lasici, ne slušajući ni na čas glas razuma, zaključio je da je lasica ubila dijete. Nije ni pokušao provjeriti stanje stvari, udario ju je štapom po glavi i ubio. Tada je prišao djetetu i našao ga živog i neozlijeđenog, a kraj njega je ležala zmija rastrgana u komadiće. Nakon tog si je otkrića gorko predbacivao što je tako nepromišljeno reagirao i udarajući se po čelu rekao je:

„Daj Bože da nisam nikada postao otac ovom djetetu, jer bih tako izbjegao zločin koji sam počinio!“ U tom se trenu vratila njegova žena i kada je vidjela u kakvom je stanju upita ga što se dogodilo. On joj ispriča cijelu istinu, u hvalospjevima govoreći o ponašanju lasice i preuzimajući svu svoju krivnju zbog toga kako joj se odužio za njezine usluge. Evo to su, odvrati njegova žena, rezultati naglosti.